

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Arne Martin Solli

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
14/39	Planutvalget - Ørland kommune	23.10.2014
	Kommunestyret - Ørland kommune	

Kommunedelplan næringsutvikling

Vedlegg:

- 1 Møteprotokoll planutvalg 120614 Sak PS 14/ Strategisk Næringsplan
- 2 Katalog høringsinnspill strategisk næringsplan
- 3 Strategisk næringsplan Ørland m justeringer etter høringsinnspill
- 4 Handlingsplan 2014-2016 justert etter høringsinnspill
- 5 Samledokument for høringsinnspill til strategisk næringsplan

Sakens bakgrunn og innhold

Relevante saker som IKKE følger vedlagt, men er tilgjengelig hos saksbehandler

- Samledokument med informasjon fra møter med næringslivsrepresentanter, Internett spørreundersøkelse og spørreundersøkelse politikere.
- Analyse av fundament for Værnesregionen, Trondheimsregionen og Fosen.
- Mini-clusters of Ørland
- Sysselsatte per 4. kvartal, etter region, næring og statistikkvariabel, NAV
- Demografi og behov som følge av ny kampflybase - rapport for Ørland og Bjugn kommuner (Rambøll-rapporten, 2013)
- Verdiskapingsanalysen for Kysten er Klar (SINTEF, 2013)
- Attraktivitetsbarometeret 2011 - Sør-Trøndelag (Telemarksforskning)
- Attraktivitetspyramiden 2011 (Telemarksforskning)
- Kommunekompasset (KS-Konsulent)
- Regional planstrategi for Sør-Trøndelag 2013 – 2016 (Sør-Trøndelag fylkeskommune).
- Transportplan Ørland og Bjugn (Rambøll)
- Utfordringsdokument 2012 - 2015 Ørland kommune (Ørland kommune)
- Handlingsplan 2012 – 2015 (Ørland kommune)
- Regionale tyngdepunkt (NIBR - STFK)
- Kommunal selvangivelse (Fosen Regionråd)
- Strategisk Næringsplan for Fosen (Næringsalliansen i Fosen/Fosen Regionråd)
- NHOs NæringsNM 2013 (Telemarksforskning)
- Næringsplaner andre kommuner som er vurdert i forbindelse med utarbeidelse av næringsplan:
 - o Aardal 2009-2013
 - o Bjugn 2012-2015
 - o Næringsalliansen i Fosen Regional nærings samarbeid på Fosen – Strategidokument 2013

- o Inderøy kommune 2013-2025
- o Orkdal kommune 2006-2009
- o Trondheimsregionen 2010 -
- o Næringsalliansen i Værnesregionen
- o Ørland kommune 2001-2012
- o Åmot («Rena») 2002-2012

Bakgrunn

Utvikling av kampflybasen i Ørland er Forsvarets største enkeltinvestering i fastlands- Norge noensinne. Utviklingen åpner for mange muligheter for næringsutvikling. Ørland kommunes forrige næringsplan var gyldig fra 2001 til 2012. Arbeidet med ny plan ble utsatt i påvente av kampflybasevedtaket. Forslag til ny plan er nå utarbeidet i forbindelse med kommuneplanarbeidet. Planen ble førstegangsbehandlet og vedtatt av planutvalget i Ørland den 12. juni 2014.

Til tross for at Ørland kommune har vært vertskap for en militær flyplass i over 50 år har snøballeffekten uteblitt. Befolkningsvekst, sysselsettingsvekst og næringsvekst har vært relativt beskjeden. Det offentliges andel av verdiskapingen er nær 40%. Kommunen ligger langt nede på listen til NHOs NæringsNM og Attraktivitetsbarometer. Det er bærekraftig verdiskaping som til syvende og sist betaler for kommunale tjenester; det er derfor viktig at kommunen tar en proaktiv rolle i næringsutvikling. Planen har vært ute til offentlig ettersyn med høringsfrist 12. september 2014.

Saksopplysninger

Om strategisk næringsplan for Ørland

Det har blitt produsert et stort antall rapporter og utredninger om utviklingen i Ørland, Fosen og Midt-Norge; mye av bakgrunnsinformasjonen vi hadde behov for i utarbeidelsen av strategisk næringsplan var å finne i allerede publiserte rapporter. Vi manglet innspill fra lokalt næringsliv og politikere. Disse innspillene ble innhentet gjennom samtaler med næringslivsledere i Ørland, en internetbasert spørreundersøkelse distribuert til alle bedrifter i Ørland, samt en spørreundersøkelse for kommunepolitikere som ble gjennomført i et kommunestyreseminar.

Denne utgaven av strategisk næringsplan for Ørland skulle fokusere mer enn en tradisjonell næringsplan: næringsplan og tilhørende handlingsplan skulle fokuseres på bedriftsattraktivitet. Det betyr at støtte til nyetableringer, arbeide for lønnsomhet og vekst hos eksisterende bedrifter, samt stimulere til en økning av næringstetthet ved tilflytting av eksterne bedrifter skulle stå sentralt. I tillegg skulle planen samsvare med Strategidokument 2013 for Regionalt nærings samarbeid på Fosen utarbeidet av Næringsalliansen for Fosen og vedtatt i Ørland kommunestyre 14. februar 2014.

Den strategiske næringsplanen skal legge fundament og stake ut kursen for kommunens næringsarbeid. Næringsplanens handlingsdel (som rulleres hvert 2. år) inneholder tiltak som bør iverksettes for å oppnå visjonen om å være kjent som en kommune med kreativ og fremtidsrettet næringslivssatsing. Disse tiltakene har som mål å styrke bedriftsattraktivitet og vedtatte delmål om å 1. sørge for at det for hver arbeidsplass inne på basen skapes to arbeidsplasser på utsiden. 2. Tredoble tilstedeværelsen av kunnskapsbasert næringsliv og lokale leveranser til Ørland flystasjon. Og 3. at Ørlands andel av BNP innen 2020 skal være på samme nivå som landsgjennomsnittet.

Medvirkning

Det ble gjennomført samtaler med daglig leder for Ørland Næringsforum og daglig leder for Austrått Innovasjon tidlig i prosessen med å skrive planen. Lokalt næringsliv ble involvert ved en-til-en samtaler med lederne for de største bedriftene i Ørland. Alle andre bedrifter fikk anledning til å komme med innspill gjennom en internett spørreundersøkelse. Kommunepolitikerne medvirket til næringsplanen gjennom en spørreundersøkelse på kommunestyreseminar. I samme møte ble også den foreløpige planen presentert. Etter førstegangsbehandling ble forslaget til næringsplan lagt ut til høring og vi har, som nevnt ovenfor, mottatt innspill fra flere aktører. Planforslaget har også vært tilgjengelig på servicesenteret på rådhuset i høringsperioden. I tillegg har planen vært presentert i felles komitemøte den 4. juni 2014.

Innspill til kommuneplanen og rådmannens drøfting

Det har kommet inn 6 høringsuttalelser som angår strategisk næringsplan. Rådmannen har i vedlagte innspillkatalog gjort rede for innspillene til strategisk næringsplan for Ørland og også vurdert innspillene. Under gjennomgårs rådmannens vurdering av innspillene og hvorfor eller hvorfor de ikke har ført til endringer i næringsplan og/eller tilhørende handlingsplan.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har gjennom et pilotforsøk ansvar for å samordne uttalelser fra den regionale stat. Uttalelsen fra Fylkesmannen er derfor den mest omfattende høringsuttalelse til kommuneplanen. I uttalelsen gis det råd om å se en strategisk utvikling av Fosen vgs i sammenheng med utviklingen ved ØHF. Rådmannen tar dette med som et tilleggspunkt under strategi 3 (næringsutvikling). Fylkesmannen mener også at potensialet for næringsutvikling som ligger i videreutvikling av våtmarkssenteret mot turisme og friluftsliv bør omtales. Rådmannen tar begge rådene til etterfølgelse og omtaler de i samfunnsdelen og i kommunedelplan for næringsutvikling. Rådmannen mener at Fosen vgs er en viktig aktør for å skaffe fremtidig kompetanse på flere felt; også i forhold til kampflybasen. Et punkt om dette legges til handlingsdelen av næringsplanen. På det andre punktet inneholder næringsplanen allerede aktiv markedsføring tilbud/pakker mot fugleentusiaster som en mulighet for næringsutvikling. Rådmannen foreslår derfor ingen forandring av næringsplanen på dette innspillet.

Trondheimsfjordens pendlerforening har tidligere uttalt seg til planstrategien og planprogrammet til Ørland kommune. Da som nå påpeker de kommunens negative fokus på pendling. Rådmannen har hatt møte med pendlerforeningen og påpekt at kommunen har mål om å øke sitt innbyggertall og med dette utgangspunktet ønsker kommunen å få så mange som mulig til å bosette seg i kommunen framfor å pendle. Dette er en viktig forutsetning for kommuneplanleggingen. Rådmannen understreker at Ørland kommune ikke er negativ til pendlere, men ønsker å utvikle kommunen til et attraktivt bosted for dagens innbyggere og nye potensielle innbyggere der pendlere også inngår. Kommuneplanens samfunnsdel sine strategier har som mål å gjøre Ørland kommune mer attraktiv som bo- og arbeidssted. Rådmannen vil med dette ikke redusere muligheten for å pendle til/fra Ørland, derfor vil rådmannen fremheve muligheten Ørland har til å fremstå som en forstad til Trondheim i kommuneplanens samfunnsdel. Rådmannen foreslår også å justere den strategiske næringsplanen slik at pendling også benevnes som en mulighet for kommunen.

KystNorge AS påpeker at reiselivsbedrifter i Ørland har en uvurderlig mulighet gjennom deltakelse i KystNorge AS. Destinasjonsselskapet mener at flere bedrifter/attraksjoner i Ørland har betydelig utviklingspotensial. Austråttborgen, Austrått Fort, Uthaugsgården og sykkelturer/øyhopping nevnes spesielt. KystNorge minner oss på at det i tillegg til Grandefjæra finnes flere områder av like stort og kanskje større potensial for turisme (Innstrandfjæra, Hovsfjæra, Rusasetvatnet). Konferansemarkedet er også et naturlig marked for Ørlandet siden Brekstad er et trafikknutepunkt. Rådmannen henviser til næringsplanen

hvor det nevnes at vi bør satse på ting vi allerede er gode på og som vi har naturlige forutsetninger til å være gode på. Ørland har et usedvanlig stort utvalg av attraksjoner som kan tiltrekke turister med ulike interesser. Kommunen bør bidra til kommersialiseringen av attraksjonene slik at det gagnar næringslivet og verdiskapingen i Ørland. Økte inntekter i forbindelse med attraksjonene vil forenkle jobben med å finansiere driften av disse. Næringsplanen inneholder allerede aktiv markedsføring tilbud/pakker mot fugleentusiaster som en mulighet for næringsutvikling. Næringsplanen nevner også viktigheten av at kommunen bidrar til økt synlighet på KystNorges nettsider. Dette kan gjøres med oppdateringer som er et tiltak nevnt i handlingsplanen. Rådmannen tar innspillet til etterretning, men foreslår ingen forandring av næringsplanen på bakgrunn av dette innspillet.

Næringsforeningen i Trondheimsregionen sier i sitt innspill at det er viktig at næringsplanen er av langsiktig karakter og at det å skaffe eierskap til planen er en utfordring. Videre påpeker NiT at den strategiske næringsplanen for Ørland bærer for mye preg av å være et bakgrunnsdokument og ikke en plan. NiT anbefaler også å konkretisere hvordan næringsplanen forholder seg til strategidokumentet fra Næringsalliansen for Fosen. Man anbefaler å invitere næringslivet til å ta del i styringen av gjennomføringen av planen. Og at man referer til planen hver gang nærings saker behandles i formannskap og kommunestyre. Rådmannen tar til etterretning at næringsplanen synes å inneholde mye analyse og bakgrunnsinformasjon. I innledningen til næringsplanen understrekes det at dette er en næringsplan som er mer fokusert enn en tradisjonell næringsplan: fokus er næringsattraktivitet. Det er viktig å merke seg at det er gjennom analysen at mulighetene og truslene blir belyst; det er disse som henholdsvis skal utnyttes og motvirkes. Ved å bygge på våre styrker og styrke våre svakheter finner man tiltakene som kan hjelpe kommunens næringsliv med å øke sin verdiskaping. I punkt 3 (fundamentet) av næringsplanen nevnes det at det er tatt høyde for strategidokumentet for regionalt nærings samarbeid på Fosen. I punkt 4.3.5 påpekes det at samarbeid med Fosen kommunene er en mulighet for næringsutvikling. Rådmannen tar innspillet til etterretning, men foreslår ingen forandring av næringsplanen på bakgrunn av dette innspillet.

Ørland Næringsforum mener at dette er en god og ambisiøs plan. Det påpekes at synlighet ikke bare er viktig på nett men også på gateplan. Næringsforumet vedlegger en anbefaling på hvordan handlingsplanen kan prioriteres. Rådmannen tar innspillet til etterretning og har reorganisert handlingsplanen slik at den korresponderer med næringsforumets prioriteringer.

Jens Maseng kommer med innspill om viktigheten av å ta i bruk befolkningens ideer og skaperglede uavhengig av alder, kompetansenivå og fagfelt. Han sier at det å stimulere til skaperglede vil kunne bidra til økt generell anerkjennelse av entreprenørskap, samt øke kommunens attraktivitet både ift tilbakeflytting og nyetableringer. Videre nevner han at kommunen skal være en døråpner og rådgiver for tiltak som bygger opp under skaperglede i Ørland, spesielt blant unge, eks. realisering av festivaler (Maker Faire) og næringsareal for nytenkning (coworking space) på Ørland. Rådmannen henviser til næringsplanen som sier at man bør konkurrerer på innovasjon og ikke på pris. Innovasjon krever skaperglede, kreativitet og ikke minst kompetanse. Handlingsplanen inneholder flere kompetansehevende tiltak gjennom for eksempel Innovasjon Norge, Connect Norge, Norsk Designråd og Ungt Entreprenørskap. Rådmannen påpeker at administrasjonen allerede jobber med arrangørene av Maker Faire Trondheim om å arrangere verdens første MakerCamp på Ørlandet. Rådmannen tar innspillet til etterretning, men foreslår ingen forandring av næringsplanen på bakgrunn av dette innspillet.

Folkehelsevurdering

Administrasjonens vurdering

Rådmannen foreslår å endre/justere den strategiske næringsplanen på noen få punkt. Rådmannen anbefaler planutvalget å andregangsbehandle strategisk næringsplan med følgende justeringer/ endringer:

Under punkt 4 legges til et underpunkt om at pendling er en mulighet for kommunen:

4.3.11 Pendling

Pendling er en mulighet for kommunens næringsliv til å skaffe nødvendig kompetanse og arbeidskraft. Det er også en mulighet for kommunens innbyggere til å finne jobbmuligheter som ikke nødvendigvis er tilstede i kommunen i dag. Pendlerne er en viktig ressurs for kommunens næringsliv.

Punkt 6 Handlingsplan justeres som følgende:

Handlingsplan 2014-2016 reorganiseres slik at den stemmer overens med innspill om prioriteringer fra Ørland Næringsforum

Det legges til et punkt i handlingsplanens kompetansedel at Ørland kommune skal samarbeide med STFK om strategisk utvikling av Fosen vgs i sammenheng med kompetansebehov ved kampflybasen.

Rådmannens innstilling

Planutvalget vedtar å andregangsbehandle den strategiske næringsplanen med rådmannens konklusjoner fra den offentlige høringen.